

Waarom kan ik niks loslaten?

Over deeltijds feminisme, over waarom de winkelkarren van de Colruyt levensgevaarlijk zijn als ze in de verkeerde handen komen, en over belachelijk veel opties hebben en er toch in slagen om altijd de verkeerde keuze te maken. (In het leven, niet in de Colruyt. Hoewel.)

Ik ken een vrouw die voor haar man al heel lang verzwijgt dat ze deeltijds werkt. Het zou het begin van een mop kunnen zijn, als het niet zo verdomd tragisch was. Ik kwam haar een poosje geleden tegen in zo'n pijnlijk hip koffiebarretje waar ik alleen maar naar binnen was gegaan omdat ik dringend moest plassen. Ze zat helemaal achteraan, en was verdiept in de krant. Omdat ze aan een tafeltje zat dat vlak naast het toilet stond, zag ik haar aan voor een toilet dame. Voor ik het wist, mikte ik vijftig cent op haar tafeltje, inwendig vloekend op de hebberigheid van hedendaagse hipsters. Ik bedoel maar: plassen is een basisrecht, zeker voor veertigplussers met slappe bekkenbodemspieren.

Ze keek me geschrokken en enigszins vijandig aan, tot zij mij en ik haar op precies hetzelfde moment herkende, wat resulteerde in vuurrode kaken, stemmen die spontaan supersonisch werden en een onhandige begroeting. 'Jij ziet er fantastisch uit!' riep ik, alsof dat moest verklaren waarom ik haar net spontaan geld had toegeworpen. Het was een klein wonder dat we elkaar überhaupt nog herkenden: ooit hadden we allebei een tekencursus gevolgd waar we ook allebei rond dezelfde tijd de brui aan hadden gegeven, ik omdat ik geen talent had, zij omdat ze geen geduld had. Onze conversaties waren tijdens die lessen beperkt gebleven tot alledaagse uitwisselingen als 'Hoe laat is het?' (zij), of 'Zie jij dat dit een boom is?' (ik).

Om het nog gênanter te maken, noemde zij mij onmiddellijk bij mijn naam, terwijl ik geen flauw idee meer had hoe zij heette. Om de tijd te rekken tot haar naam me te binnen zou schieten, strooide ik met nog meer complimenten. Ik zei haar dat ze er opvallend

ontspannen uitzag, alsof ze net terug was van vakantie – waarop ze mij samenzweerderig aankeek en mij met een brede grijns deelgenoot maakte van haar geheim: sinds een half jaar werkte ze niet langer vijf, maar vier dagen per week. Alleen had ze dat aan niemand verteld. Ik was de eerste voor wie ze uit de kast kwam. Kennelijk had ik haar 'betrap't op haar vrije dag.

'Het is de enige manier om écht tijd voor mezelf te hebben', legde ze uit. 'Als mijn man en kinderen zouden weten dat ik iedere vrijdag thuis ben, zouden ze dingen van me verwachten. Geen grote dingen. Kleine dingetjes. Een pakketje afhalen dat al weken op het postkantoor ligt. Een broek laten verstellen. Het energieverbruik en het internetabonnement eindelijk eens evalueren. Een afspraak maken bij de garage, de tandarts, de oogarts. Taarten bakken voor het schoolfeest. Het tuinhuis schilderen.'

Vrouwen van onze generatie hebben het geluk te kunnen meesurfen op drie golven feminisme en toch staat het water ons aan de lippen.

Hoewel ik begreep wat ze bedoelde, kon ik weinig sympathie vinden voor haar aanpak. Ik kon me niet voorstellen dat ze op deze manier daadwerkelijk genoot van haar vrije dag. Hier zat ze dan, in het donkerste hoekje van een koffiebar waar ze zich zichtbaar ongemakkelijk voelde, weggedoken in een tijdschrift. Was ze niet te oud om te spijbelen? Hoorden wij bovendien niet vrijgevochten te zijn? Geëmancipeerd? Vrouwen van onze generatie hebben het geluk te kunnen meesurfen op drie

golven feminisme, schoot het door mijn hoofd, en toch staat het water ons aan de lippen. In mijn geval dreigde er zelfs een heuse dijkbreuk, maar in plaats van mijn tegen elkaar geperste dijen te herkennen als teken dat ze moest afronden, begon de vrouw nog sneller te ratelen, opgelucht als ze was, dat ze eindelijk met iemand kon praten over haar geheim.

‘Maakt mij dat egoïstisch? Is het te veel gevraagd om een paar taarten te bakken voor het schoolfeest van mijn kinderen?’ vroeg ze. Ik had geen idee wat het juiste antwoord was. Godzijdank bleek het een retorische vraag. ‘Natuurlijk niet. Mijn punt is gewoon dat al die kleine dingetjes cumuleren tot een oneindige to-dolijst. Voor elk dingetje dat je van de lijst schrapt, komt er een nieuw item bij. Het stopt niet bij het maken van een afspraak voor het jaarlijkse onderhoud van de gezinswagen, drie weken later kan *jij* naar de garage tuffen, waar *jij* uren kan zitten wachten, want *jij* hebt tijd. *Jij* werkt lekker niet op vrijdag.’ Bij elke ‘jij’ tikte ze ferm met haar wijsvinger op de tafel. Ze leek niet rustiger te worden van de *slow*

Al die kleine dingetjes cumuleren tot een oneindige to-dolijst. Voor elk dingetje dat je van de lijst schrapt, komt er een nieuw item bij.

rancier betekent van het kastje naar de muur gestuurd worden, of elke dertig seconden ‘Blijft u nog even aan de lijn, een van onze

coffee die ze dronk. Ik zag haar neusvleugels trillen, haar lippen knepen samen tot een minteken. ‘Een broek laten innemen betekent dat je ze naar de kleermaker moet brengen, én eraan moet denken om ze een week later op te halen, als je dat verrekte bonnetje niet bent kwijtgespeeld, tenminste’, siste ze. ‘Veranderen van energielevel-

medewerkers helpt u zo dadelijk verder’ te horen krijgen. Haar hals stond inmiddels vol met rode vlekken. Waar ik haar twee minuten eerder nog had geprezen om hoe ontspannen ze was, zag ze er nu uit alsof ze ternauwernood ontsnapt was aan een tweedaagse training Excel. ‘TERWIJL ZE DAT NOOIT DOEN. DIE EIKELS HELPEN JE NOOIT ZO DADELIJK VERDER.’ Ze knalde haar kopje neer.

Naast ons dook een broodmagere jongen met een Duits accent op, die nerveus informeerde of we iets wensten te bestellen. Hij had een fijn snorretje en droeg net als de helft van zijn klanten een afzichtelijke ziekenkasbril. ‘Koffie, graag’, zei ik. ‘*Vat voor koffie?*’ vroeg de jongen, met een ongeduldig knikje naar een krijtbord waarop zeven miljoen soorten koffie stonden genoteerd. Ik maakte aanstalten om hem op een moederlijke maar kordate manier uit te leggen dat ik te oud was voor dit soort nonsens, toen ik op de bar een ouderwetse koffiekant zag. ‘Zo eentje’, wees ik. ‘Een gewone.’ De koffiemof keek diep beledigd. Hij leek iets te willen zeggen maar scheen zich op het nippertje te bedenken. Met verende tred liep hij naar de bar, waar hij aan het koffiezetapparaat morrelde alsof hij een scheikundig experiment uitvoerde. Toen hij tien minuten later nog altijd stond te morrelen, begon het mij tot mijn spijt te dagen dat ik in al mijn onwetendheid een *slow coffee* had besteld. Mijn blaas beukte tegen mijn onderkant, terwijl mijn kennis van geen ophouden wist.

‘Voor een stuk is het onze eigen schuld’, zuchtte ze. ‘Vrouwen zijn ook zo verdomd plichtsbewust. Wij staan onszelf niet toe om binnenshuis te luieren.’ Ze schudde haar hoofd. ‘Ik ken mezelf. Als de kinderen zouden weten dat ik op vrijdag thuis ben, zou ik er niet aan

denken uitgebreid in bad te gaan rond drie uur in de namiddag, of lekker wat te netflixen. Zelfs niet nádat ik het tuinhuis heb geschilderd en taart heb gebakken. Nee, ik zou natuurlijk mijn kinderen van school gaan halen, want ik kan het toch niet maken om ze in de naschoolse opvang te laten, terwijl ik strikt genomen niks te doen heb? Welke moeder doet zoiets?’ Ze keek me vermoeid aan. ‘Dus lieg ik. Vlucht ik het huis uit. Uit zelfbehoud. Want voor je het weet is je vrije dag om en bracht je hem wéér door in functie van je gezin.’ Ze lachte grimmig. ‘En we weten allebei dat daar het weekend al voor dient.’

Het enige wat vandaag op haar to-dolijst stond, zei ze bij het afrekenen, was een bezoek aan de kapper. Volgende vrijdag ging ze naar de nagelstyliste. De vrijdag daarna stond er een uitgebreide gelaatsverzorging op het programma. En zo ging het maar door. Ik vroeg haar of ze niet bang was dat ze zichzelf zou verraden als ze elke vrijdag opgesmukt thuiskwam, terwijl ze zagezegd op kantoor zat. Ze lachte

schamper. ‘Merkt jouw man het als jij naar de kapper bent geweest?’ vroeg ze cynisch. ‘Bof jij even, zeg.’

Op het toilet dacht ik na over wat ze had gezegd. Hoe het voor een stuk aan ons ligt, dat wanneer het aankomt op loslaten, wij soms onze eigen ergste vijand zijn. Hoe

langer ik in eigen boezem keek, hoe meer ik besepte dat ze een punt had. Niet zo lang geleden was ik compleet door het lint gegaan aan het einde van een dag die ik eigenhandig uit zijn voegen had doen

Niet zo lang geleden was ik compleet door het lint gegaan aan het einde van een dag die ik eigenhandig uit zijn voegen had doen barsten.

barsten. Het was een woensdag. Op woensdag werk ik maar een halve dag. Niet stiekem, zoals de vrouw in de koffiebar, maar heel erg openlijk.

De dag begon met een zoon die klaagde over buikpijn, net zolang tot ik zei dat hij niet naar school hoefde. Volgens mijn man was er niks aan de hand, maar mijn moederinstinct wist wel beter. Dit kind was overduidelijk ziek. Ik had bergen werk, maar voor zover ik de toestand kon inschatten zou ik hoogstens een paar keer een nieuwe luis-ter-cd moeten opzetten of zijn dekontje opnieuw instoppen. Ik had het verdacht moeten vinden dat het kind ondanks zijn buikpijn geen twee, maar drie porties Coco Pops naar binnen werkte, maar tegen de tijd dat mijn hersenen het overnamen van mijn instinct, waarvan ik sinds die dag het bestaan in twijfel trek, was het natuurlijk te laat.

Wat ik had kunnen doen: mijn kind voor de televisie parkeren. Rustig verder werken. Af en toe een reep chocolade in de richting van de televisie gooien.

Wat ik deed: puzzels en andere saaie maar stimulerende spelletjes aanslepen, stukjes vers fruit opdringen, principieel vasthouden aan het verbod op dagtelevisie, stress opstapelen, mijn geduld verliezen, en de hele godverdomde ochtend schipperen tussen het wrak dat mijn mailbox was en de brokstukken die mijn kind maakte, met als professioneel dieptepunt een skypegesprek dat onderbroken werd door de absurd luide aankondiging van een dringende boodschap. (Echt, ik zal nooit begrijpen waarom kinderen niet gewoon zéggen dat ze moeten kakken, maar het altijd brullen. Terwijl ze vlak naast je staan.)

Omdat de koelkast én de voorraadkast nagenoeg leeg waren en geen van mijn huisgenoten aanstalten maakte om daar verandering in te brengen, besloot ik kort na de lunch om Grote Boodschappen te gaan doen. Nu moet je weten dat iedereen in mijn gezin een hartsgrondige hekel heeft aan boodschappen doen. Om die reden hebben wij een abonnement op HelloFresh. Elke zondagavond rond de klok van negen stopt er een busje met een Nederlandse nummerplaat voor onze deur en proppen wij blijgezind de ingrediënten en recepten voor drie complete gezinsmaaltijden in onze koelkast. Maar. Er zijn natuurlijk meer dan drie dagen in een week. En er is niet alleen een koelkast, maar ook een boekentas die gevuld moet worden met brood, fruit en koeken, dingen die wij zelfstandig moeten aanslepen, evenals waspoeder en tandpasta, en nog een hoop andere dingen die wij op dagelijkse basis verbruiken. Niet alle leden van mijn gezin schijnen dat te beseffen, zodat wij regelmatig voor een gapend gat staan bij het openen van deze of gene lade, en iemand zich naar de supermarkt moet begeven voor de aanleg van een monstervoorraad appels en shampoo.

Wat ik had kunnen doen:

- a) Mijn woensdagnamiddag gebruiken waarvoor hij oorspronkelijk bedoeld is: ontspannende en kindvriendelijke activiteiten zoals naar de dierentuin gaan. Scoren bij mijn zoon door hem te trakteren op frieten en Fristi. Nadien bij de buurtwinkel binnenspringen voor brood, een zak appels en een pak koeken. Het eerstvolgende weekend stressvrij en alleen naar de supermarkt gaan. Met de nadruk op *alleen*.
- b) Delegeren. Een boodschappenlijst aan mijn man bezorgen.

Wat ik deed: mopperen dat alles altijd op mijn nek terecht komt. Mezelf wijsmaken dat de wereld in het algemeen, en mijn gezin in het bijzonder, zou vergaan als ik die dag geen boodschappen ging doen. Mijn zoon onder luid protest mee naar het dichtstbijzijnde Colruyt-filiaal sleuren zonder vooraf in de kasten te kijken of een lijstje te maken. De kapitale fout maken om naar een Colruyt te gaan in plaats van een Delhaize of een Carrefour. (Ik was nog niet aan de zuivel of mijn scheenbenen stonden al vol blauwe plekken, om maar te zwijgen van de kuiten van de andere klanten: ik ben heel slecht in het besturen van winkelkarren. Zeker die krenge van Colruyt. Dat er vooraan in de kar een balorige kleuter zat die meer commentaar had op mijn bochtenwerk dan Michel Wuyts tijdens een willekeurige veldrit, hielp de zaak niet. Tegen de tijd dat ik eindelijk tot aan de zuivel was gesukkeld, zweette ik zo erg dat ik letterlijk stond te dampen. Dat wist Wuyts Junior mij namelijk te vertellen. ‘Mama, er komt damp uit jouw hoofd! Voor ik het wist was ik omsingeld door een horde ramp-

**In een supermarkt valt
honger en dorst mak-
kelijk op te lossen, zou
je denken, maar dat is
buiten mijn achterlijke
principes gerekend.**

toeristen. Over tien jaar spreken ze nog van het stomende spektakel in de koelcel. Taalvaardige kleuters, het is niet altijd een zegen.)

Natuurlijk duurde de hele onderneming uren, werd mijn zoon alsmaar baloriger en zeurde hij onophoudelijk over honger en dorst. In een supermarkt valt zoiets relatief makkelijk op te lossen, zou je denken, maar dat is buiten mij en mijn achterlijke principes gerekend.

Wat ik had kunnen doen:

- a) Een pak koeken openscheuren en hem zijn buik rond laten snoepen. Rustig verder winkelen. Het aangebroken pak koeken later afrekenen.
- b) Stoppen aan het standje met gratis proevertjes en het kind loslaten op de blokjes salami en de bekertjes sap. Rustig verder winkelen.
- c) Mijn kind omkopen met een speelgoedje. Rustig verder winkelen.

Wat ik deed: krampachtig vasthouden aan de huisregel dat er niet gesnoept mag worden voor etenstijd. Een appel of een mandarijn-tje aanbieden als gezond alternatief. De daaropvolgende hysterische huilbui trachten te temperen door – hou je vast, hier volgt een beproefd staaltje van uitmuntend moederschap – *rationeel* met mijn hongerige vierjarige proberen te redeneren. Mijn laatste restje kalmte verliezen en nog meer onschuldige slachtoffers maken met die godverdomde uitpuilende kar. Knarsetandend naar huis rijden met een koffer vol ontdooide diepvriesproducten, omdat mijn zoon vijf minuten voor

sluitingstijd dringend naar het toilet moest, maar niet kan presteren onder tijdsdruk.

Tegen de tijd dat ik vijftig dozen Coco Pops en honderd pakken melk naar de kelder had gesjouwd, terwijl ik dacht aan al het werk dat ik nog moest inhalen, was ik niet alleen uitgeteld, maar ook behoorlijk misnoegd

Ik was niet alleen uitgeteld, maar ook behoorlijk misnoegd over hoe de dag was verlopen.

En bij uitbreiding, mijn leven.

over hoe de dag was verlopen. En bij uitbreiding, mijn leven. Net op dat moment kwam mijn man thuis.

Wat ik had kunnen doen: bedaren. Aan tafel gaan. Na het eten een volwassen gesprek voeren. De taakverdeling binnen het gezin herbekijken. Samen naar een constructieve oplossing zoeken voor de vele gapende gaten in het huishouden.

Wat ik deed: brullen dat ik een rottag had omdat ik het slachtoffer ben van een eeuwenoud scheefgetrokken rollenpatroon dat het resultaat is van het patriarchaat waarin *wij vrouwen* nog altijd gevangen zitten, hoe hard *wij* ook beuken tegen glazen plafonds en andere gruwelijke misdaden die ervoor zorgen dat *wij* tot voor eeuwig klein, dom en afhankelijk blijven.

We hebben die avond diepvriespizza gegeten. Die was toch al ont-dood. Er zaten geen groenten op, en toch heeft iedereen de maaltijd overleefd.

Daar dacht ik allemaal aan, op het toilet in de koffiebar, terwijl ik misnoegd naar de druppels in mijn onderbroek keek. Aan hoe ik,

Misschien vind ik dat nog het vervelendste aan de volwassen versie van mezelf: dat ik de lat zo godverdomd hoog leg.

behalve mijn bekkenbodemspieren, bedroevend weinig kan loslaten. Ik mag graag doen alsof ik geëmancipeerd ben, maar op mijn slechtste dagen ben ik een wandelende belediging voor het feminisme. Misschien vind ik dat nog het vervelendste aan de volwassen

versie van mezelf: dat ik de lat zo godverdomd hoog leg. In de eerste plaats voor mezelf, maar net zo goed voor anderen. Dat was ooit wel